

[Ingeborg Hansen.]

Overenskomsten af 31. Oktober 1939 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund enedes Parterne om, at Arbejdslønningerne skulde følge Pristallet. Arbejderne fik herved en lovlig Ret til Forhøjelse af Lønningerne, naar Priserne paa Livsformødenheder blev forhøjet. Nu er imidlertid det ganske særlige Forhold opstaaet, at Grundlaget for hele vort økonomiske Liv og for hele vort Erhvervsliv er blevet forandret. Den oversøiske Handel er borte, hele Eksporten maa lægges om; Mangelen paa Raastoffer og paa Varer i det hele taget rammer Samfundet yderligere haardt. Under disse Forhold maa det erkendes, at Tiden ikke er inde til at staa urokkeligt fast paa velerhvervede Rettigheder. Tiden er inde til, at alle Samfundets forskellige Bestanddele maa søge ved Samarbejde og ved Sammenhold at faa det bedst mulige ud af Vanskelighederne. Men hvis et helt Samfund med alle de mange forskellige Bestanddele, det repræsenterer, skal staa enigt og samlet, og hvis alle de mange afvigende og til Dels modstridende Interesser skal kunne samles om det ene, kan dette selvsagt ikke ske, uden at der fra alle Sider bringes Ofre og gives Afkald paa Rettigheder.

Gennem det Lovkompleks, der nu er til Behandling, bliver der lagt Byrder paa den allerstørste Del af Danmarks Befolkning, ja, man kan vel sige, paa hele Befolkningen, for hvem kan gaa fri? De, der ikke direkte faar Byrderne paalagt gennem Lovene, vil gennem disses indirekte Virkninger blive tvunget til at være med til at bære Byrderne. Mange Rettigheder maa ofres til det fælles bedste, og glædeligt er det at se, at alle gode Kræfter i Samfundet nu virker sammen og er rede til hver især at bringe de Ofre, som er nødvendige for at bøje Særinteresserne sammen til Fordel for den ene og store Interesse, det gælder nu: det fælles Tarv.

Ud fra dette Synspunkt vil mit Parti støtte det foreliggende Lovforslag.

Stensballe: Om det Lovforslag, som her er til Behandling, kan jeg udtale mig ganske kort. Saadan som Forholdene laa, ansaa mit Parti det for uomgængelig nødvendigt at forhindre Lønstigninger, for at vi ikke endnu mere, end det var sket indtil nu, skulde komme ind i Skruen uden Ende gennem Lønstigninger og fortsatte Prishævninger o. s. v. Jeg tror, det var uomgængelig nødvendigt, at der skete en Standsning i saa Henseende, og jeg er helt

enig med Regeringen om det Lovforslag, som her er lagt paa Landstingets Bord. Jeg tror ogsaa, at det i det lange Løb vil være til Gavn for Arbejderne selv, al den Stund Arbejderne saavel som Ejerne af Virksomhederne er bedst tjent med Virksomhedernes fortsatte Bevarelse og bedst tjent med, at der skabes Mulighed for nye Produktions Oprettelse. Hvis vi skulde have fortsat med Skruen uden Ende, tror jeg, at vi før eller senere vilde have naaet en absolut Grænse, saa at hverken de nuværende Virksomheder kunde holdes i Gang eller nye kunde oprettes.

Det er imidlertid klart, at der tillige maa træffes andre Foranstaltninger. Det er der ogsaa opnaaet Enighed om, og jeg kan i det væsentlige dele de Betragtninger, som den ærede Ordfører for Socialdemokraterne lige har fremsat herom. Der er jo allerede indført Rationering af Varer, og det vil vedblivende være nødvendigt at rationere, vel endogsaa i langt stærkere Grad, end der har været Grund til det hidtil. Over for Prisforhøjelser sættes der ind gennem en udvidet Priskontrol. Det er vi ogsaa indforstaaet med, naar det sker under saadanne Former, at der tages et rimeligt Hensyn til Virksomhedernes fortsatte Bestaaen og til deres Fremdrift. Naar der rationeres og søges opretholdt rimelige Priser, tror jeg for mit Vedkomende ogsaa, at Brodden vil være taget af den Standsning af en Lønstigning, som Arbejderne mente sig berettiget til. Hvorledes Pristallet er beregnet, skal jeg ikke komme ind paa; hvorledes det kunde beregnes, skal jeg heller ikke komme ind paa.

Der foreslaas, som nævnt, gennemført adskillige andre Lovforslag, ialt 9, hvorom der er opnaaet Enighed i Folketinget, og det staaer for mig saaledes, at Lovforslaget om Udbygning af Arbejdsanvisningen vil kunne virke arbejdsskabende, for saa vidt som der sikkert efter Lovens Gennemførelse vil blive ganske anderledes Adgang baade for de arbejdssøgende til at faa Arbejde opspurgt og for Arbejdsgiverne til at skaffe sig den Arbejdskraft, som de i mange Tilfælde staaer og mangler. Det gælder ikke mindst, hvor det drejer sig om Husassistenter eller om Hjælp inden for Landbruget, hvor vi alle sammen ved, at det har skortet paa Arbejdskraft.

Et Forslag som det om Begrænsning af Adgangen til Udbetaling af Udbytte og Tantième ser jeg nærmest paa som værende af psykologisk Art; egentlig fremmende med Hensyn til at skabe mere Produktion, mere Arbejde, tror jeg ikke, det bliver.